

Rapport

Commissie

kerkelijke adviezen (CKA)

voor de Synode van Deventer 2023

Inhoudsopgave

1. Missie commissie kerkelijke adviezen	3
Start van de commissie	3
Organisatie van de commissie	3
Rapportage m.b.t. de opdracht	3
2. Nieuwe opdracht	5
3. Financiën en beleid	5
4. Prioriteiten van de NGK	6
Bijlagen	6
1. Opdracht van Generale Synode/Landelijke Vergadering Zeewolde resp. Zoetermeer 2022	6
2. Voorstel nieuwe opdracht	7
3. Samenstelling commissie en rooster van aftreden	7

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Nederlandse Gereformeerde Kerken. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met de commissie ondersteuning synode via: cos@ngk.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

1. Missie commissie kerkelijke adviezen

De missie van de commissie kerkelijke adviezen is om (1) als loket voor vragen over kerkelijke adviezen te functioneren, en (2) de kerken met advies te dienen over kerkrecht, kerkorde, predikantszaken, emeritering en andere zaken zoals genoemd in de opdracht, de kerkorde en de kerkelijke regelingen.

Deze adviezen worden op een betrokken en professionele wijze geleverd. Betrokken wil zeggen: zorgzame houding ten opzichte van de adviesvrager en voldoende tijd en aandacht om advies te kunnen geven. Professionaliteit komt onder andere tot uiting in de houding (afstand en nabijheid), de procedures (integraal, nauwkeurig beschreven) en in het resultaat (gedegen advies). In dit kader betekent integraal: aandacht voor de persoon, de directe omgeving, pastorale aspecten, kerkrechtelijke aspecten et cetera.

Start van de commissie

De commissie is ingesteld per 1 mei 2023. Zij heeft op 9 juni een heidag gehouden waarin kennismaking, geloofsverdieping en de werkwijze van de commissie centraal stonden.

De prioriteiten van de commissie zijn als volgt:

- afhandelen van adviesaanvragen op een betrokken en professionele wijze;
- ontwikkeling van de groep als geheel. Met name gaat het om persoonlijke relaties, kennisoverdracht en kennisontwikkeling;
- contacten opbouwen met ICG, CGMV, CKO, SKW en andere relevante organisaties;
- vastleggen van de werkwijze in procedures en het werken volgens die procedures. In de procedures wordt een mooie balans gezocht tussen enerzijds ruimte voor maatwerk én anderzijds voldoende houvast om een betrokken en professioneel advies te geven;
- andere aspecten en deelopdrachten.

Organisatie van de commissie

De commissie bestaat uit twee secties: Kerkrecht (incl. kerkorde) en Predikantszaken (incl. emeritering). Het doel van de secties is om kennis over te dragen, kennis te ontwikkelen, het maken en onderhouden van procedures, en het bespreken van complexe adviezen. Adviezen worden in principe gegeven door adviesgroepen die bestaan uit tenminste één lid van de sectie KR en één van de sectie PZ. Triage gebeurt door het dagelijks bestuur dat bestaat uit vier leden (vz CKA, vz KR, vz PZ en alg. secr.).

Rapportage m.b.t. de opdracht

In de rapportage volgen we de besluiten (no 2 en no 3) van de synode. De oorspronkelijke opdracht is cursief weergegeven. De stand van zaken en de planning van de opdracht is in een recht gedrukte letter weergegeven.

Besluit 2:

deze commissie op te dragen:

a. De kerken te dienen met advies over kerkrecht en kerkorde;

Uitvoering van dit besluit begint met informatie aan de kerken o.a. door nieuwsbrieven. Vervolgens is het belangrijk dat alle relevante gegevens op de website ngk.nl te vinden zijn. Inclusief de antwoorden op vragen die vaak gesteld worden. Ten slotte zullen er adviezen uitgebracht worden op vraag van de kerken. De adviesaanvragen zullen op transparante wijze afgehandeld worden. Met de adviesaanvragen is direct gestart na de instelling van de commissie. Met de nieuwsbrieven wordt

gestart in september 2023. De planning voor het vullen van de website met relevante gegevens wordt nader onderzocht. Hiervoor valt nog geen planning te geven.

- b. *onderzoek te doen naar de wenselijkheid en mogelijkheden van regelingen waardoor een predikant wiens ambtsdienst om disciplinaire redenen werd beëindigd niet zonder meer in aanmerking komt voor het verrichten van pastoraal werk en het voorgaan in diensten;*

CKA zal dit onderzoek verrichten en zo nodig met een regeling komen. Planning: voor eind 2024.

- c. *onderzoek te doen naar de wenselijkheid en mogelijkheden van landelijke (regelingen met betrekking tot) zorg van pastoraal psychologische aard voor predikanten na losmaking of na onvrijwillige beëindiging van hun ambtswerk;*

CKA zal dit onderzoek verrichten en zo nodig met een regeling komen. Planning: voor eind 2024.

- d. *in het bijzonder kerkenraden en predikanten te dienen met advies in predikantszaken;*

Uitvoering van dit besluit begint met informatie aan de kerken o.a. door nieuwsbrieven. Vervolgens is het belangrijk dat alle relevante gegevens op de website ngk.nl te vinden zijn. Inclusief de antwoorden op vragen die vaak gesteld worden. Ten slotte zullen er adviezen uitgebracht worden op vraag van de kerken. De adviesaanvragen zullen op transparante wijze afgehandeld worden. Met de adviesaanvragen is direct gestart na de instelling van de commissie. Met de nieuwsbrieven wordt gestart in september 2023. De planning voor het vullen van de website met relevante gegevens wordt nader onderzocht.

- e. *waar dat wenselijk is door te verwijzen naar SKW, mediation, rechtspraak, ICG etc.;*

Uitvoering van dit besluit vraagt om goed overleg met betrokken instanties over a) de loketfunctie van CKA, b) het wederzijds doorverwijzen en c) het goed laten aansluiten van de processen en procedures van de verschillende partners. Planning: in september/oktober 2023 een eerste overleg over werkwijzen en contacten. In 2024 komen tot een plan om de relaties te ontwikkelen en de verschillende processen en procedures op elkaar af te stemmen.

- f. *het verplicht advies te geven met betrekking tot de tijdelijke of blijvende beëindiging van de ambtsdienst van de predikant, conform KO art. B10, B11, B12, B13 en bijbehorende regelingen;*

De adviesaanvraag wordt via triage door het dagelijks bestuur door een adviesgroep in behandeling genomen. De adviesgroep werkt in overeenstemming met de betreffende procedure. In een spoedprocedure is voorzien. De kern van deze procedure is dat de algemeen secretaris in geval van spoed per telefoon een adviesteam samenstelt dat snel een advies kan geven (bijv. binnen 24 uur).

Noot: we merken op dat bij art. B12 en de bijbehorende regelingen er geen sprake is van een verplicht advies.

- g. *het verplicht advies te geven met betrekking tot de voortijdige beëindiging van de arbeidsrelatie met een predikant in opleiding, conform KO art. B5 en de bijbehorende regeling;*

De adviesaanvraag wordt via triage door het dagelijks bestuur door een adviesgroep in behandeling genomen. De adviesgroep werkt in overeenstemming met de betreffende procedure.

- h. *het verplicht advies te geven bij emeritering van een predikant, conform KO art. B9 en de bijbehorende regeling;*

De adviesvraag gaat direct naar twee leden van de sectie PZ. Bij een gecompliceerde aanvraag wordt een bredere adviesgroep samengesteld.

- i. *het verplicht advies te geven bij de schorsing of afzetting van een ouderling, diaken of kerkelijk werker, conform KO art. B18 en B20 en bijbehorende regelingen;*

De adviesaanvraag wordt via triage door het dagelijks bestuur door een adviesgroep in behandeling genomen. De adviesgroep werkt in overeenstemming met de betreffende procedure. In een spoedprocedure is voorzien (zie onder f.).

- j. *het verplicht advies te geven bij een voorstel tot wijziging van de kerkorde en bij de eindredactie van de kerkorde na een besluit tot wijziging van die kerkorde, conform KO art. A3 en de bijbehorende regeling;*

Dit soort adviesaanvragen worden direct gedaan door de sectie KR.

- k. *te zorgen voor de publicatie (met eventuele toekomstige wijzigingen) van de kerkorde en de landelijke regelingen;*

Het zorgdragen voor de publicatie van de (gewijzigde) kerkorde en de (gewijzigde) landelijke regelingen wordt een onderdeel van de procedures.

- l. *aanspreekpunt te zijn voor wijzigingen in de kerkorde en de landelijke regelingen en daarover zo nodig contact onderhouden met uitvoeringsinstanties, in het bijzonder met SKW/CGMV;*

Uitvoering van dit besluit vraagt om goed overleg met betrokken instanties, zie onder e).

- m. *medewerking te verlenen aan het actueel houden van informatie over de eigen kerkorde en landelijke regelingen op www.kerkrecht.nl;*

Op dit moment is de actuele status van deze website onduidelijk. De commissie zal in overleg treden en tot oplossingen komen.

- n. *verslag te doen van haar werkzaamheden aan de Synode Deventer 2023.*

Door middel van dit rapport.

Toegevoegde opdracht (besluit 3):

maak die rapporten en besluiten van GS en LV uit de recente geschiedenis van de GKv en de NGK beschikbaar voor de kerken die, hoewel ze na 1 mei geen rechtskracht hebben, wel van blijvende waarde kunnen zijn voor kerkenraden en regio's.

Dit besluit zal naar verwachting in 2024 ter hand worden genomen.

2. Nieuwe opdracht

De commissie is m.i.v. 1 mei 2023 ingesteld. De commissie ziet geen redenen om tot voorstellen tot wijziging van de opdracht te komen.

3. Financiën en beleid

Een begroting voor de komende jaren is aangeleverd. De commissie merkt op dat het niet gemakkelijk is om een begroting op te stellen als de werkwijze nog niet is uitgekristalliseerd. Een belangrijk punt is dat het geheel van zowel algemeen secretariaat en kerkrechtelijke adviezen zoveel tijd in beslag neemt dat de commissie voorstelt daarvoor een predikant voor één dag per week vrij te stellen en de kosten daarvan in haar begroting op te nemen.

4. Prioriteiten van de NGK

De commissie heeft kennisgenomen van de prioriteiten zoals geformuleerd door de Generale Synode en de Landelijke Vergadering van Zoetermeer 2022. Zij heeft het gevoel dat met name de eerste en de tweede prioriteit invloed zou kunnen hebben op haar werk.¹ En wel om te investeren in preventie: het voorkomen van conflicten en als ze toch ontstaan dat de commissie in een vroegtijdig stadium advies kan geven.

Bijlagen

1. Opdracht van Generale Synode/Landelijke Vergadering Zeewolde resp. Zoetermeer 2022

Besluit instellen commissie kerkelijke adviezen (CKA) 11 februari 2023.

Materiaal:

1. rapport commissie herstructurering predikantszaken – 62.1 CHPZ rapport (22-08-2022);
2. rapport commissie herstructurering predikantszaken aanvullend rapport – 62.2 CHPZ (18-11-2022);
3. rapport deputaten predikantszaken - 44.1 DPZ (08-11-2022);
4. rapport regiegroep – 64.1 (03-09-2022).

Besluit 1:

per 1 mei 2023 een commissie kerkelijke adviezen (CKA) in te stellen als commissie van de Nederlandse Gereformeerde Kerken.

Besluit 2:

deze commissie op te dragen:

- a. de kerken te dienen met advies over kerkrecht en kerkorde;
- b. onderzoek de wenselijkheid en mogelijkheden van regelingen waardoor een predikant wiens ambtsdienst om disciplinaire redenen werd beëindigd niet zonder meer in aanmerking komt voor het verrichten van pastoraal werk en het voorgaan in diensten;
- c. onderzoek de wenselijkheid en mogelijkheden van landelijke (regelingen met betrekking tot) zorg van pastoraal psychologische aard voor predikanten na losmaking of na onvrijwillige beëindiging van hun ambtswerk;
- d. in het bijzonder kerkenraden en predikanten te dienen met advies in predikantszaken;
- e. waar dat wenselijk is door te verwijzen naar SKW, mediation, rechtspraak, ICG etc.
- f. het verplicht advies te geven met betrekking tot de tijdelijke of blijvende beëindiging van de ambtsdienst van de predikant, conform KO art. B10, B11, B12, B13 en bijbehorende regelingen;
- g. het verplicht advies te geven met betrekking tot de voortijdige beëindiging van de arbeidsrelatie met een predikant in opleiding, conform KO art. B5 en de bijbehorende regeling;
- h. het verplicht advies te geven bij emeritering van een predikant, conform KO art. B9 en de bijbehorende regeling;
- i. het verplicht advies te geven bij de schorsing of afzetting van een ouderling, diaken of kerkelijk werker, conform KO art. B18 en B20 en bijbehorende regelingen;
- j. het verplicht advies te geven bij een voorstel tot wijziging van de kerkorde en bij de eindredactie van de kerkorde na een besluit tot wijziging van die kerkorde, conform KO art. A3 en de bijbehorende regeling;

¹ De eerste is 'Gemeenten helpen bij het maken van eigen beleid, nu de Kerkorde meer vrijheid geeft aan de kerken.' De tweede is 'Regio's ondersteunen bij hun functioneren'.

- k. te zorgen voor de publicatie (met eventuele toekomstige wijzigingen) van de kerkorde en de landelijke regelingen;
- l. aanspreekpunt te zijn voor wijzigingen in de kerkorde en de landelijke regelingen en daarover zo nodig contact onderhouden met uitvoeringsinstanties, in het bijzonder met SKW/CGMV;
- m. medewerking te verlenen aan het actueel houden van informatie over de eigen kerkorde en landelijke regelingen op www.kerkrecht.nl;
- n. verslag te doen van haar werkzaamheden aan de synode Deventer 2023.

Besluit 3: 11 maart 2023

toe te voegen aan de opdracht van commissie kerkelijke adviezen:

maak die rapporten en besluiten van GS en LV uit de recente geschiedenis van de GKv en de NGK beschikbaar voor de kerken die, hoewel ze na 1 mei geen rechtskracht hebben, wel van blijvende waarde kunnen zijn voor kerkenraden en regio's.

Toelichting

Volgens de eenwordingsbesluiten verliezen alle besluiten van vóór 2022 hun rechtskracht. Maar er zijn in het recente verleden van beide kerkverbanden wel rapporten verschenen, al dan niet gevolgd door een besluit, waarvan de inhoud nog waardevol kan zijn voor het beleid van kerken en regio's. De GS Meppel 2017 deed bijvoorbeeld de aanbeveling aan kerkenraden om het rapport 'Huwelijk en samenlevingsvormen' te gebruiken bij hun pastoraat aan gemeenteleden die samenwonen. We stellen daarom voor om de CKA opdracht te geven zulke rapporten goed toegankelijk te maken (via de website) voor de gezamenlijke kerken. De beoordeling om welke rapporten het gaat laten we over aan CKA.

2. Voorstel nieuwe opdracht

Zie hoofdstuk 2 en bijlage 1.

3. Samenstelling commissie en rooster van aftreden

De samenstelling van de commissie is als volgt:

ds. G. Bos-Kaptein te Nijmegen, lid sectie PZ
 ds. S. de Bruine te Ommen, secretaris sectie PZ
 G.J. Dijkman te Utrecht, lid sectie KR
 mw. J. van Drieënhuizen te Apeldoorn, lid sectie PZ
 ds. A.P. Feijen te Hardenberg, lid sectie PZ
 ds. J.M. de Groot te Wezep, voorzitter sectie PZ
 ds. K. Harmannij te Harderwijk, lid sectie KR
 ds. H. van Noort te Sauwerd, lid sectie PZ
 ds. G.B. Wijnalda-Spoelman te Roodeschool, lid sectie PZ
 ds. A. Veerman te Bergen op Zoom, voorzitter sectie KR
 ds. J.G. Vel Tromp te Veenendaal, lid sectie KR
 prof. dr. M.J. Verkerk te Hoensbroek, voorzitter commissie
 ds. R.J. Vreugdenhil te Capelle aan den IJssel, secretaris sectie KR en algemeen secretaris commissie
 mw. M. Zielhuis te Dronten, lid sectie PZ

Over een rooster van aftreden is nog niet gesproken. In het volgende beleidsrapport zal een voorstel worden gedaan.